

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1922. december 6.

331. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Új választások vagy régi parlament

Az a politikai krízis, amelyik a koalíció megalakulásával kezdődött, a koalíció felbomlásával csak új jelentkezési formájában nyilvánult meg. A krízis megoldása csak egyidejűleg gondolható el: a politikai rendszer megváltoztatásával. Nem külpolitikai helyzet, nem gazdasági depresszió okozták ezt a krízist, hanem egyedül az a program, amit a koalíció kormánya vallott s azok a politikai eszközök, amelyeket a program megvalósítása érdekében kézbe vettek.

Most, hogy a kormány lemondott, az első alkalom nyílt meg arra, hogy a személyi tekintetek túlsúlya nélkül olyan megoldást lehessen keresni, mely nemcsak a kormánynak pillanatnyi többségét jelenti, hanem a problémák megoldásán túl az ország nyugalmának megteremtését és belső békejének biztosítását. A kormány lemondását követő első órákban már két pórus körül rendeződnek el a megoldás útjai. Az egyik mege körül gyűjti azokat a megoldási módokat, melyek új választásokat követelnek, a másik mellé azok sorakoznak, melyek a mai nemzetgyűléssel keresik a kibontakozás útját.

Új választások — vagy régi parlament: ez az alternatíva állítja most új csatásorba a régi harcokat.

Kétkedve nézünk az elé a kibontakozási terv elé, mely a mai nemzetgyűlésen keresi az új kormány számára a többséget. A mai nemzetgyűlés nem az egész nemzet gyűlése. Még mindig hiányzik belőle a horvát nép jelentékeny része, hiányzanak a nemzetiségiek s nemzetgyűlési határozattal a nemzetgyűlés önmaga tette magát csonkává. Állandó törzsalakodások, mindig megisméltató alkudozások jellemzők a nemzetgyűlésnek, melynek legnagyobb hibája az, hogy a pártkeretek erősebb szótvalasztó erőként szerepeltek benne, mint amennyi összetartó ereje volt a nemzeti érdeknek. Ennek a nemzetgyűlésnek már nincsenek összeműködő, komoly munkában egyesülő tagjai, elszánt ellenfelek, engedékenységére nem hajló ellenségek ülnek benne egymás mellett. Ez volt az oka annak, hogy olyan alárendelt jelentőségű kérdések, amelyek normális kormányzat mellett még a minisztertanácsot sem foglalkoztatják, itt állandó és sürűn visszatérő okai voltak a koalíció meggingásának s az ingadozó többség ingadozóvá tette a kormányzat módját is.

Ha a blokk béke nélkül jön be,

a nemzetgyűlés közelharcában fog folytatódni az a háború, melyet eddig a zagrebi és beogradi politikai körök messzehordó ügyekkel váltak meg egymással. Ha a blokk békével jön be, ki látja biztosítottak a nemzetgyűlés életét, amikor a blokk békeje az elvek olyan átcsoportosítását követeli meg, ami ellen a legélesebben és a legkíméletlenebbül harcolt a csonka nemzetgyűlés kormányzó többsége. A nemzetgyűlés betegségét a blokk megjelenése nem gyógyítja meg, de a blokk távolléte állandóan a halálos kimenetellel fenyegeti.

Új kormány, új kormányzati rendszer, új atmoszféra, új nemzetgyűlés — ezek együttesen le-

hetnek csak pillérei a magasrejtendő új politikai kurzusnak. Új alapokra kell fektetni az állam legfőbb igazgatását, ha a régi alapok nem adtak szilárd bázist. A megnagyobbodott ország megnagyobbodott feladataihoz hozzáadott koncepcióknak s széles perspektívájú államférfiúi belátásnak kell átvenni azt a szerepet, mely eddig kimerült kis ügyek kompromisszumában, apró alkukban s kulisszák mögötti elrendezésben. A nemzetgyűlés ereje kimerült az alkotmány meghozatalában s a kormány ereje kimerült, mielőtt az alkotmányt végre tudta volna hajtani. S ez a lehetetlenség megpecsételte mindkettőjük sorsát.

pon, a lap igazgatója a novisadi *Kičin* Mita, szerkesztője pedig *Ilic* György.

Az első számba *Protics* hosszabb cikkében rámutat arra, hogy *Pasics* még október elején megígérte lemondását a Kumanovo-i ünnepségek utána. De a demokratákkal közösen megegyezett és így meghosszabbította a koalíciós életét. Így akart bosszút állni Davidovicson azért, mert résztvett a zagrebi konferencián, ezért társzotta ki Ribar ellen Lukinicsot. Természetes tehát, hogy *Davidovics* nincs megelégedve *Pasics* és *Pribicevics* politikájával és a párt rezolúciójában szerzett rehabilitációja után folytatta a blokkal megkezdett tárgyalásait. Az új kormányt szerinte az lesz a kötelessége, hogy a koronának és a népek megadja a lehetőséget a gyors kibontakozásra. Véget kell érnie a keleti metódusoknak, amelyek a mai helyzetre nem alkalmazhatók többé.

A radikális pártot is komolyan foglalkoztatja *Protics* sajtóalkotója és a végrehajtó bizottság tegnapi ülésén elhatározták, hogy a Radikal elnökségére a hivatalos pártlapot, a *Samopraprat* újabb anyagi befektetéssel támogatják.

A demokraták ülése

A keddi nap legfontosabb eseménye a demokratapárt ülése volt, a melytől a párt belső ellentétének tisztázását, helyesebben a párt szakadását várják. *Pribicevics* hívta *Davidovics* felelősségre vonására készülték, amire a balszárny a kormány tagjainak, elsősorban *Pribicevics*nek a sarokba szorításával akar válaszolni a *Pasics*csal folytatott titkos tárgyalások miatt.

A nevezetes ülés már délelőtti 9 órakor kezdődött, az egész párt izgatott hangulata mellett. Az ülés lefolyásáról csak szórványosan szivárogtak ki hírek, az összes képviselők erősen begombolkoztak az újságírók előtt.

Általános meglepetésre kiderült, hogy az egymással szemben álló *Pribicevics*- és *Davidovics*-csoportokon kívül egy harmadik csoportulás is észlelhető, melynek látható fele a volt belügyminiszter, *Marinovic* Vojta. Ez a csoport a párt egységének minden áron való megővésén fáradozik és már az ülés alatt is mérséklőleg lépett többször közbe.

Davidovics Ljuba beszámoló

Az ülés első szónoka *Davidovics* párteinként volt. *Davidovics* rámutatott arra, hogy nem csak ő keresett érintkezést a horvát blokkal, hanem *Protics* Sztóján és a radikális párt maga is. A demokratapárt izolálva maradt volna és az izoláltság a radikális párttal folytatott tárgyalások és erősen érzett volna hatást (Birkolt vágás *Pribicevics* felé). Rámutatott *Davidovics* arra is, hogy *Pasics* a demokraták meg-

Elnapolták a parlament üléseit

Rokkantak tüntetése a szkupstinában

Beogradból jelentik: A parlament kedden délután rövid formális ülést tartott, amelyen a kormány lemondásának bejelentése után a parlament szokásoknak megfelelően a Ház üléseit bizonytalan időre elnapolták. Az ülés lefolyásáról következők jelentik tudósítanak:

Délután fél hatkor úres padsorok előtt nyitja meg a parlament ülést *Lukinics* elnök. Alig ötven képviselő van a teremben, a miniszterek padjai üresek, a karzatok azonban zsúfolva vannak, mint az utóbbi hetekben mindig, a rokkantak küldöttségével.

A jegyzőkönyv, hitelesítése után *Lukinics* elnök felfolvassa *Pasics* miniszterelnök december 4-iki levelét. A levél így hangzik:

Elnök ur!

Minthogy ma 11 óra 30 perckor Ojlesztetek a királynak betérjesztetem a kormány lemondását, melynek élén szerencsém volt ál-

lani, ezért arra kérem a mélyen tisztelt Elnök urat, hogy a parlament üléseit az új kormány megalakulásáig elnapolni sziveskedjék. Kérem Elnök urat, jogdíja kitűnő fizetésben kifejezését.

Pasics Nikola
miniszterelnök.

A levél felfolvása után *Lukinics* elnök a következő rövid enunciaciót teszi: *»Ennek folytán a mai ülést bezárom, a legközelebbi ülést írásbeli határozattal fogom összehívni.«*

A képviselők az elnöki nyilatkozatot csendesen tudomásul veszik és szótlanul. Nem úgy a rokkantak, akik a karzatok elhseredett tüntetésbe kezdenek, mert a keddi ülésen kellett volna a rokkanthörvénnyel bizottságot megválasztani, ami így elmaradt. *»Le a verszopókkal!«* és ehhez hasonló kiáltások hallatszanak. De végül is belenyugszanak a megváltoztatandó és lassan kivonulnak a szkupstinából.

A koalíció felszámolás előtt

A király a válság miatt nem utazott el — Tovább veszekednek a demokraták — A radikálisok a pártlapot újjalakítják

A válság, illetve a kibontakozás jegyében folyik ma le minden politikai megnyilatkozás Beogradban. Az új kormány fogja vezetni a választásokat, ha eljut odáig, meri olyan a helyzet, hogy a kinevezendő kormánynak avval is számolni kell, hogy egy újabb fordulat még a választások előtt kielmelhet helyéről. Még azt sem lehet tudni, ki lesz a legközelebbi homo regius és a politikai időfórok már is rövid életűek lesznek kísérletének.

Tegnap jelentették, hogy Alexander király néhány napra Búdapestbe utazik. A válság miatt azonban az utolsó pillanatban mégis lemondott a király *Novisad* tervéről és egyelőre a fővárosban marad, hogy alkalma legyen meghallgatni az egyes pártok vezetőinek véleményét a kibontako-

zásról. Nagy jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben annak, hogy *Protics* Sztóján a *Pasics* bukását követő napon újra megindította a betek öt anyagi eszközök miatt beszüntetett napilapját, a *Radikált*. Általában mindenütt *Protics*ot tekintik a jövő emberének, mint *Radics*nak a Bácsmegegyi Napló számára tegnap tett nyilatkozatából kiderült, a horvát blokk is az ő kormányelnökségét fogadná a legszívesebben. Érthető tehát, hogy ezekben a sorsdöntő napokban *Protics* biztosította marának azt a fórumot, ahonnan a parlament szűkelelése idején tájékoztatni fogja a közvéleményt nézetéről.

A Radikal szerkesztőségét is teljesen átszervezte *Protics*. Az ő neve mint a lap alapítóját szerencs a la-

kérdése nélkül meghívta a kormányba a klerikális *Korosecst*. A radikálispart sohasem beszél arról és nem hozta nyilvánosságra, hogy ők is tárgyaltak a horvát blokkal, pedig *Trilunovic* Misa az utóbbi időben szintén folytatott velük tárgyalásokat, sőt arról is beszélnek, hogy legközelebb *Jovanovic* Ljuba is Zagrebba fog utazni a blokkal való tárgyalásokra.

— *A radikálisoknak az a követelése, hogy a demokráciát tisztázza a helyzetet, nem egyéb, mint a párt belügyeibe való illetéktelen beavatkozás.* — mondotta *Davidovic*.

Majd elmondotta, hogy éppen azért tárgyal a horvát blokkal, hogy az alkotmányrevízió gondolatát hátúrbé szorítsa. Ő koncentrációs kormányt kíván, amely néhány fontos törvényt meghozatala után kifogja írni a választásokat.

A *Davidovich*hoz közel álló *Novosil* szerint *Davidovic* azt is kijelentette, hogy a blokkal folytatott tárgyalásaival nem vett a párt elen és ebben az irányban továbbra is folytatni fogja tárgyalásait. Ugyanezen lap szerint *Davidovic* exponéja mély benyomást tett az egész pártra.

Davidovic után *Timotijevics* belügyminiszter és sok képviselő beszélt. Közöttük *Krizman* Hinko is, aki az *követelte Davidoviestől*, hogy olvassa fel azt a levelet, amelyet *köztudomásúlag Radics* intézett hozzá.

Davidovic ezt a kívánságot erőlyesen visszautasította és kijelentette, hogy ez az ő magán ügye.

A délelőtti ülés 1 órakor ért véget. A vitát este a parlamenti ülés után folytatták, lapzártakor a vita még tart. Az ülésen nagy izgalom uralkodik. Előreláthatólag az éjjel még nem kerül határozathozatalra a sor.

Cicsvarics »Dnevnikje«-át írta, hogy *Pasic* és a király között a kormány lemondásának bejelentése alkalmával éles szóváltás folyt le. A sajtóiroda ezt a hírt a leghatározottabban megcáfolja.

A pápa kiátkozta a horvát nemzeti egyházat

A zagrebi érsek a napokban hirdeti ki a pápai bullát

Ismeretes az a mozgalom, amelyt a horvátországi katolikus papság egy része kezdett néhány év előtt s amely azóta sem szünetel. Az ottani papság egy csekély töredéke megalapította a horvát nemzeti egyházat, amelynek egyházi nyelve a horvát, lelkészei pedig a katolikus papoktól eltérően házasságot köthetnek. A pápa már régebben eltiltotta az új szekta lelkészeit az egyházi funkciók végzésétől, ennek a ren-

delkeségnek azonban nem igen volt fogazatja.

Mint Rómából jelentik, a pápa a zagrebi érsek által felterjesztett jelentés alapján

kiátkozta a horvát nemzeti egyház papjait és tagjait a római katolikus egyház kebeléből.

A pápai kiátkozást tartalmazó bulla már utban van Zagreb felé és Bauer zagrebi érsek a napokban fogja azt ünnepélyesen kihirdetni a székesegyházban.

A Károlyi-per szuboticiai tanuja

Pleszkovics Lukács Károlyi Mihály vagyonekhozási pöréről

Károlyi Mihály vagyonekhozási pörének most folyó budapesti tárgyalásán *Nagy Vince* volt belügyminiszter előterjesztései során hivalkozott *Pleszkovics* Lukács dr. volt suboticiai kormánybiztos-főispánra, aki fontos adatokat tudna szolgáltatni a per anyagára vonatkozólag és ezért kérte a bíróságtól *Pleszkovics* dr. tanúként leendő kihallgatását.

Pleszkovics Lukács dr. az októberi forradalom kitörése előtt és ezután is tevékeny részt vett a Károlyi-párt és a nemzeti tanács működésében és így föltétlenül indokolt volna tanukihallgatása abban a pörben, amely az októbrizmus pörévé fejlődött. A *Bácsmegeyi Napló*s munkatársa felkereste *Pleszkovics* Lukácsot és kérdést intézett hozzá esidesleges tanuvallomására vonatkozólag. *Dr. Pleszkovics* Lukács munkatársunk előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Közvetlenül a forradalom kitörése előtt három és fél évig Budapesten éltem, ahol katonai szolgálatot teljesítettem. Miután a Károlyi-párt tagja voltam, rendszerint, naponta megfordultam a pártkörben és az eseményeket úgy a pártkörben, mint azon kívül végigéltem.

Sok tekintetben fontos vallomást tehetek, azonban a kérdések nemesnek precizirozva, s így részletesen

nem is nyilatkozhatom arról, amire nézve kihallgatni szándékoznak. Ezt csak akkor tehetném, ha a hozzám intézendő kérdéseket ismerném.

Munkatársunk megjegyezte, hogy *Nagy Vince* valószínűleg azt kívánja dr. *Pleszkovics* Lukácsal bizonyítani, hogy a katonatanács már jóval előbb elhatározta a forradalmat, mintsem az kitört, amire nézve *Pleszkovics* dr. a következőket mondotta:

— A katonatanács ügyeit közelebbről nem ismerem. Hallomásból tudom ugyan, hogy a katonatanács *Fővetelésekkel lépett fel*, de a katonatanács ténylegeseit közvetlenül nem ismerhetem, mert nem voltam tagja. Azt is hallomásból tudom azonban, hogy

a katonatanács már jóval előbb követelte a forradalmat, mint a hogy az bekövetkezett,

nem hiszem azonban, hogy csak erre a kérdésre vonatkozólag akarának kihallgatni, mert sokkal fontosabb kérdésekre is tudnék választ adni.

Pleszkovics Lukács dr. tartózkodó nyilatkozatával nem akarja megelőzni tanuvallomását, amelyet esetleg a bíróság el fog rendelni. A tárgyaláson azonban bizonyosan sokkal fontosabb adatokat fog *Károlyi Mihály* pörében szolgáltatni, mert

dr. Pleszkovics Lukácsal folytatott korábbi beszélgetéseink alkalmával akárhányszor nagyon érdekes adatokat mondott el a sokat ócsárolt Károlyi-kormány működésére vonatkozólag, különösen annak jellemzésére, hogy az októberi kormány az akkori súlyos helyzetben kiadott előrelátó és jóakaratu intézkedéseit egyes alárendelt vidéki hatóságok vezetői, akik akkor munkapártiak voltak, ma pedig nagyrészt az egységspárt tagjai, mennyire kontrakarrizáltak és így ezeket mennyiben tereltek »hazafülségekkel« bélyegzett Károlyi-kormány mellett a felelősség a volt Magyarország összeomlásáért. Ezek miatt az érdekes adatok miatt nagy érdeklődéssel lehet *Pleszkovics* Lukács dr. tanukihallgatása elé tekinteni.

Uj adókvetivő bizottságok alakulnak Suboticián

A város és a kereskedelmi kamara j-félék ki a tagokat

A jövő évi állami adókvetések rövidesen megkezdődnek, mert — a mint legutóbb már ígértük — a pénzügyminisztérium már megszüccelte az állami adók beszedését. Az új adókvetivő bizottságokat most alakítják meg Suboticián, amelyek hivatalba lépnek a jövő évre a hadianyereségadót és a harmadosztályú kereseti adót kivéni.

Kedden délelőtti a városi tanács rendkívüli ülésén foglalkozott az adókvetivő Bizottság megalakításával és a kiszélesített tanács tagjából, valamint a város községéből kijelölte a tagokat az új adókvetivő bizottságba. Ugyancsak kedden délután jelölt ki a kereskedők egyesülete és az ipartestület a maga részéről is az új tagokat az adókvetivő bizottságba.

Az így összeállított listát most a városi adóhivatal fogja a novisadi adóügyi igazgatósághoz felterjeszteni, amelynek jogában áll ezeket a listákat felülbírálni. Valószínű azonban, hogy az adóügyi igazgatóság jóvá fogja hagyni a suboticiai jelöléseket és ennek alapján azután az új adókvetivő bizottságok rövidesen megkezdhetik tárgyalásaikat.

— Szívesen veszem. — felelte nyájasan a király.

A legszebb borjúbörkötésben tette le nem sokára a négy könyvet a boldog szerző a trón szalmolyára, ami természetesen csak képletes beszéd, mert volt amnyi esze a Tehetséges Embernek, hogy nem oda, hanem a Fölség asztalára helyezte őket.

Mintegy két hét múlva a király, személye körülü udvari orvos megszólitja a regényírórt:

— Gratullok, excellenciás uram! A Fölség a regényétől el van ragadtatva. A legmagasabb rendiel Excellenciád részére biztos!

Az örömtől ragyogva hebegte a miniszter:

— Valóban? A Fölség maga nyilatkozott így?

— A dolog úgy áll, — magyarázta az orvos —, hogy Öfelsége, a mint tudni méltóztatik, huzamosabb idő óta aggasztó álmatlanságban szenved, amely eddiggel a legradikálisabb altatózereknek is ellentállott. Bromot, adalint, veronált hiába vett be nagy adagokban, de a mióta Öfelsége a Végzet Hatalmát olvassa, azóta kitünően alszik, s meglátja Excellenciád, hogy a hiálája nem fog elmaradni. Amint mondani: a legmagasabb rendiel rövid idő múlva kegyelmességednek a frakkján fog eszillgni . . .

— A miniszterben az író kissé megsértődött, de a miniszter maga, mint olyane, absztináltan a négy-kötetes regény illusztris szerzőjétől,

Regény négy kötetben

Írta: Baedeker

A Tehetséges Ember elkészült a regényével s mert nem azért írta, hogy az az ő privátszórakozása és a maga édes titka maradjon, bemutatja egy kiadónak, aki nagyon megijedt tőle. — nem a Tehetséges Embertől, hanem a regénytől, amely szokatlan hosszú volt: négy vaskos kötet.

Bele se nézett a kéziratba, de látván a nagy terjedelmét, kinyilatkozhatta, hogy így lehetetlen kiadni. Ellenben, ha redukálja egy kötetre, akkor majd lehet a dologról csevegni.

A Tehetséges Ember hazament és tanulmányozni kezdte a regényét. Olvasta, olvasta, de nem talált egyetlen mondatot se, amelyet nélkülözhetőnek tartott s szívesen föloldozott volna. (Az írójárta vesse rá az első követ, aki a maga írásaival szemben kevésbé elméző!) Elvitte hát egy másik kiadóhoz, meg egy harmadikhoz. Összesen hatához, de mindannyitól ugyanazt az udvarias, de lesújtó választ kapta, hogy ilyen terjedelmes művet nem lehet kinyomtatni. Csak egy volt a kiadók közt (jóhiszemű, naiv lélek), aki oit tartotta magánál a kövér manuskriptumot és azt — ha nem is végig — előolvasta, s a kritikáját ebbe a két szövebe sürítette össze:

— Rettenő unalmas.

A szerző nem volt ezen a véleményen. De hát mit tehetett? A be-

esés kéziratot elzárta az íróasztala valamelyik fiókjába és — más pályára lépett. Mivelhogy tehetséges ember volt (ha nem is tehetséges írő), hamarosan boldogult is. Képviselővé lett, szorgalmas bizottsági és klubtag, s egy szép napon, amely különösen neki volt szép, miniszter.

A kiadónak ekkor eszükbe jutott, hogy mintegy tizenkét év előtt egy tehetséges ember, sőt a Tehetséges Ember kopogtatott be náluk egy kitünő regénnyel, amelyet csak azért nem adtak ki, mert *kissé* hosszúnak találták. De egy miniszterrel szemben — gondolták — nem szabad olyan igényeket támasztani, mint más halandóval szemben; a miniszter olyan hosszúra szabja a regényét, amekkorára akarja, hiszen annyi sok a dolga, hogy nem is ér rá rövidet írni. S aztán, elég szép egy minisztertől, hogy egyáltalában foglalkozik irodalommal, s vétek volna, ha az, amit alkotott, hét peseséttel elzárít titok maradna s nem jelenne meg mielőbb mentül szebb kiadásban a könyvpiacra. . . Sorba ártultak hát eleje mind, akik tizenkét év előtt megijedtek a zsánkrizistól a remekművére, s ajánkoztak, hogy kiadják azt gyönyörű kiállításban, pompás papírosan, (amely akkor még nem volt drága műtárgy, hanem olcsó iparicikk), elegáns könyvdisszel, illusztrációval, száz példány számozva. . . S megjelent az új miniszternél az a kiadó is, aki an-

nak idejében unalmasnak találta a négy kötetet, most belátta időközbén, hogy öccellenciájának szabad unalmasnak is lenni. Hiszen a minisztereknek minden szabad. . . S mivelhogy ő ígérte a regényért a legtöbb pénzegséget, a miniszter ur a kiadási jogot áruházza, s csak a fordítási jogot tartotta magának fönn . . .

A négy terjedelmes kötet nem sokára meg is jelent (mert hallatlan dolog az, hogy a szedők mennyivel szebben és gyorsabban dolgoznak, ha nagyurak műveit szedik!), s a történi, ami ilyenkor rendesen történik szokott: a kormánypárti lapok a regényt agyba-főbe dicserték, az ellenzékiek pedig a sárgaföldig lepoeskonidták. Az előbbieket szerint kevés ilyen műretek jelent meg ebben a században, az utóbbiak szerint kevés ilyen föremtű látott napvilágot a könyvnyomtatás föltalálása óta. Egy pár dicserő is ismeretes a király figyelmét se kerülte el, mert a kormánypárti újságokat ő felsége is olvasta, s mikor a Tehetséges Ember legközelebb jelentéstétel végett a színe elé járult, az Uralkodó a legkegyelmesebben abbéli örömének méltóztatott kifejezést adni, hogy az ő kedves tanácsosa oly kitünő regényt írt.

— Ha megengedi Fölséged, — mondta mély meghajlással a piruló szerző, — bátor lesznek legközelebb művemüöl egy példányt hódolatlilezen átnyujtani.

Nincsiacs elutazott Lausanneból

A kisanant új politikája a szovjet ellen

Lausanneból jelentik: Nincsiacs külügyminiszter hétfőn este 11 óra körül elutazott Lausanne-ból, hogy visszatérjen Beogradba.

Nincsiacs Velencében találkozik fog. Contarini olasz külügyminiszteri államtitkárral s valószínűleg Milánóban megbeszélést folytat Monsolivivel, aki Londonba készül.

Párisból jelentik: Francia diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy Benes a kisanántnak új irányt adott, amely az orosz szovjettel szemben nem olyan ellenséges, mint az eddigi volt. Benes felvetette azt a kérdést is, hogy a kisanant államai ismerik-e ugyan Romániának Beszarábiára vonatkozó jogát. Beszarábia tehát maradjon Romániáé, viszont Oroszországnak joga legyen a beszarábiától kikötők használatára.

A kisanántnak Oroszország iránti barátságos politikáját Nincsiacs a legteljesebb mértékben támogatja.

A Reuter-ügynökség farsangai jelentése szerint nincsenek a pesszimizmusra és egyáltalában nem valószínű, hogy a konferenciát hamarosan feloszlatják. A hétfő esti utasítás éles összehívásra került a sor *Curzon* és *Izmet* pára között.

Amibe *Csicserin* is beavatkozott *Curzon* azt kérte *Izmet* pasától, hogy először is a tengorszorosokra vonatkozó török követelések adja elő. *Izmet* pasá erre felelente, hogy először a szövetségesek programját akarják a törökök hallani, csak azután hajlandók nyilatkozni.

Curzon válaszában hangsúlyozta, hogy először az érdekeit államoknak kell követeléseiket előterjeszteni és csak azután fognak a szövetségesek nyilatkozni. Ezután *Csicserin* szólt fel, aki a török követeléseknek kell a mértékére. Döntésre még nem került a sor.

Nagy Erdőkódos hely *Stambulban* bolgár miniszterelnök magatartása is, aki a konferencia folyamán a sikerrel meg volt elégedve, s így szót a doktorhoz:

— Akkor hát talán helyén volna, hogy még egy regényt írjak? Volna is jó témám...

— Ne fáraszt magát vele Excellenciád, — felelte az udvari orvos. — A dolog egyáltalában nem sürgős. A király még csak az első kötet 27-ik lapján tart. Ha így megy, helyesebben ha a Felsőig így alszik, akkor az olvasmánya még öt-hat évig eltart.

Szomorúan mondta erre a Tehetős Ember:

— Akkor már én nem leszek miniszter.

— Valószínűleg nem, — felelte a doktor, — mert a kormányok változnak, mint az apály és a dagály, s az ember semmiféle hivatalban se olyan biztos, hogy nem marad meg benne, mint a miniszter állásában... De a magánéletbe majd elviheti magával Excellenciád azt a jóleső bízóska tudatot, s azt a szép emléket, hogy ha a királyt a regényével nem is mulattatta, jótévedő fejt általa a nemzetnek. Mert az a király, aki jól alszik. Helyesebben kormányoz, üdvösebb rendelkezéseket tesz, szociálisabb feltevéseket tesz, szélesebb, türelmesebb és — kevesebb halálos ítéletet ír alá.

Most már az író is meg volt engedezve, s bár az orvosnak nem jelent semmit, magában így szól:

— Még se irtam hát hiáb!

teljesen megváltoztatta politikáját. Előtte bukaresti és beogradi tárgyalásai alkalmával majd a Benesi-féle folytatott lausannei tárgyalásokon a kisanant támogatását igyekezett elnyerni a nyugati Trácia autonómijára és az Aegaei tengeri kiútra vonatkozó bolgár kívánások ügyében. Az utóbbi napokban azonban az az impresszió támadt, hogy elfordult a kisananttól és Törökországhoz közelédk.

Megsemmisítik az összes jegyzői kinevezéseket

Valamennyi párt kívánja a kinevezések revízióját

A bácskai falvak küldöttségei Somborba jérogatnak, hogy a faluk névze sérelmes jegyzői kinevezésekre orvoslást találjanak, a topolaiak már Beogradot is megijátták, hogy dr. Técsos Demeter jegyző elmozdítása ellen tiltakoznak. A küldöttségjárdások nem sok fogantja volt, a helyügymintator fogadta s meghallgatta a deputációt, amelyet a BBB ügyosztályhoz utasított, ahol szintén rokonszenvenesen fogadták a topolaiakat, de határozati ígéretet nem tettek. A topolaiak most újból Somborban kísérleteznek, hogy a közszeretben álló jegyzőjüket helyjál: meg a község vezetése élén.

Míg az egyre nagyobb számmal érkező küldöttségeknek úgy Som-

borban, mint Beogradban udvarias, de felkúndán kevés határozati ígéretet tartalmazó választ adnak, addig jó fordásból arról beszélünk, hogy a küldöttségjárdások mégis volt fogantja. A helyügymintaterium egyetértőleg a bácskai hivatalos körökkel, s határozta, hogy a jegyzői kinevezéseket revízió alá veszi, az eddigi összes kinevezéseket megsemmisíti.

A politikai pártok, különösen arra való tekintettel, hogy közeli választásokra kilátás van, nem merik vállalni a felelősséget azért, hogy a jegyzői kinevezések megbolygatták a községek nyugalmas s egy radikális, mint a demokratapárt képviselői és képviselőjelölői követelik a kinevezések revízióját.

Nincs még döntés a magyar jóvátétel kérdésében

Korányi Frigyes visszatért Párisból

Budapestről jelentik: Párisból most érkezett haza báró *Korányi Frigyes* volt magyar pénzügyminiszter, aki a magyar kormány megbízásából volt Párisban. A jóvátétel ügyében *Korányi* a következőket mondta:

A jóvátételi bizottság osztályai a magyar jóvátétel kérdését most általánosságban tanulmányozták. A részletekben még nincs döntés.

A jóvátételi bizottság tanulmányozza a magyar kormány memorandumát és jegyzőkeit, amelyek a jóvátétel kérdésében a nagybizottsághoz intéztek. A bizottság most a memorandumról és a jegyzőkekről akarja ellenőrizni Magyarország gazdasági helyzetét, hogy tiszta ké-

pet nyerjen Magyarország teherbíróképességéről.

— Megkérdeztek tőlem, — mondta *Korányi* báró, — hogy *hogyan van az, hogy egész Európában Magyarországon üzetik a leszeveveskedőket?*

— A kérdésre azt feleltem, hogy *Magyarország a háborúban a legelőbbre vesztette s ezért nem lehet az állampolgárokat teherbíráson felül megterhelni.*

Korányi végül annak a reménynek adott kifejezést, hogy Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetének megismerése döntőleg fog hatni a jóvátételi követelés megállapítására. *A végleges döntés ideje amny is bizonytalan.*

Nagy Jancsi, szubotikai hegedűművészt egy autó halálra gázolta Budapesten

Látogatás a művész szüleinél

Egész Magyarországon megrendülve gyászolnak egy szubotikai fiút, akiből talán a világ legnagyobb hegedűművésze lett volna. Szászoroson süjtja ez a halálhír Szubotica városán. Nagy Jancsi innen indult el, hogy csodálatos művészetével megdöntsön a világot és tizenöt éves korában fejezte be az életét a pesti szuboticon, egy autókerek alatt.

Nagy Jancsi, Nagy János szubotikai pékmester fia. *Két éves korában kezdte az apja hegedűlmi tanítani és négy éves korában már önállóan játszott kis hegedűn az ovódában. Öt éves volt, amikor itt szülvárosában először lépett a közönség elé egy mesecidőutánon, röviddel később Palácson adott koncertet.*

Lányi Ernő, a kiváló zeneszerző és a városi zeneiskola akkori igazgatója hamarosan felismerte a kis Nagy Jancsiban az örösi tehetséget és ő tanította zongorára és zeneelméletre. A hegedűnben apján kívül első tanára, *Heinrich* zeneiskolai tanár volt, aki egyben korosztályos *Rados* Dezső zeneiskolai tanár vette azután át a kis hegedűfenőméni kiképzését és példáián lelkiismeretességgel foglalkozott vele.

Nagy Jancsi Szuboticon magánaton végzte a négy elemi, botan. görög és héber nyelvű gyermek volt és később szüleit is. Négy évvel ezelőtti

át teljesen lesújtotta a súlyos tragédia és *tenedre is szoknya lozadtok halálhírre*. Magyarországon mint a legnagyobb zenéi tenedre gyászolják és a Zeneakademiáról temetik: el a szubotikai Nagy Jancsi.

Nagy Jancsi szülőházában

Csak az édesanyja nem tud még semmit a szörnyű csapásról, ami öt éve mindenkielő ezerszer súlyosabb. A Dulicsva-utca 33. száma házában lakik Nagy János pékmester a családjával. Egyszerű lds külvárosi ház, a nagy udvaron hátul van a pékműhely, elől laknak Nagycék. Egy kamrán és egy konyhán keresztül jutunk az egyetlen lakószobára, amelyben a egyetlen család lakik. Szomorú kis petróleumlámpa pislog a falon, az ágyak nyitva és egy síró asszony körül négy gyermek. Jancsint kívül még négy gyerekk van Nagycéknek, Károly 14 éves és most végzi a harmadik gimnáziumot, Marika 10 éves, Pistike 6 esztendő és a legkisebb Lilike, másfél éves. Jancsi, aki tizenöt évvel ezelőtti született ebben az egyszerű, szegényes szobában, volt a család legidősebb gyermeke.

Nagyné még nem kapott semmiféle értesítést Jancsi haláláról. Csak hallott valakit a szerencsétlenségéről és most bennünket kérdez tőle: van és kétségbeesve:

— Mi van a drága Jancsika fiammal? Aztán mesélni kezd:

— Két éves volt, amikor az apját először ifánozta és két fadarabot vett elő, aztán az egyiket hegedűnek, a másikat vonónak használták...

A régi emlékek mezelevenednek és Nagy Jancsi újból hiton van, kicsi térdhadragos sapát hín, aki az öreg pöktől tanulja meg először a vonkoelést. Nagyné beszél, a zokogás folytatja a szavát, mesél Jancsi első sikeréről, tanáraitól, kis gyermekkoráról és leveleiről, amiket minden héten küldött haza és a melyekben csak tanulmányjáról és terveiről írt. Minden levélét féltevezék egy szekrény mélyén. A szegény asszony minden szavából kiérzik, hogy ez az egyszerű iparoscsalád egész jövődi életét Jancsi karrierjére alapozta.

— Rég felköltőztünk volna már Pestre mi is — mondja sírva — de nem volt szívem itthagyni ezt a házat, amelyikben Jancsika született.

Ez az egyszerű asszony már öntudatosan érzi, hogy mit jelent ez a ház, amelyikben Nagy János a világ legelső hegedűművésze indult szubotikai fiú született. És az anyai szó tovább folyik a kétségbeesett asszony ajkáról, a gyerekek megszeppeve figyelik és a feldúlt szobán, az asztalon érintetlenül heverő vascora, az a nagy, nagy szomorúság, ami betölt minden zugot, mind a család tragédiájáról beszél. A falon Nagy Jancsi megnyitott fényképe, egy *pálmagá övezi*, amit Sentán adtak a kis művésznak rajongól.

Nagyné még elmondja, hogy Jancsi magyarul, szerbül, angolul, francián és némelyik beszélt tökéletesen jól és márciusban akarta Kemény zeneakademiái tanár külföldi turné-ra vinni.

— De most mi lesz? — mondja a szegény asszony csüggedten és mindent sejtve főnk kérdi:

— *Az urak bizonyosan tudják is már, hogy meghalt a Jancsika...*

A fájdalmas anyai zokogást a kis hat esztendő Pistike figyelik okos szemével. Ő is hegedűre akarják taníttatni, meg vannak Jancsi régi hegedűi, amelyek közül az egyik vagyott ér. Mikor megkérdezzük az okos tekinteti kislát, hogy van-e kedve hegedűlmi tanulni, mintha meghoznád volna bájnya szörnyű tragédiájától, szomorúan, de határozottan rázza tagadolag a fejét.

Ebben a családban összeomlott minden... (f. f.)

Francia klub Szuboticián

A francia hivatalos és irodalmi körök támogatják „Franciaország barátai”-nak egyesülését

Néhány héttel ezelőtt »Les amis de la France»-Section de Subotica» név alatt francia klub alakult, mint amely beogradi hasonló című egyesület fiókja. A klub célja a francia nyelv és kultúra terjesztése. A klub december hó elsején tartotta meg alakuló gyűlését, amelyen a tagok és érdeklődők nagy számmal jelentek meg.

Ezen a gyűlésen választották meg a klub vezetőségét is, a következők eredményel:

Először megválasztották **Jovanović** ezredes, hadosztályi parancsnokot. Alelnök lett **Plukovic** József főbíró. Pénztárnokká **Moravac** dr. egészségügyi alezredes, tükörré **Loussel** de **Vilaevo**sné urnök és **Györgyevity** Jovo törvényszéki bírót választották meg. Könyvtárnok lett **Csurics** Lázár tanár.

A felügyelő-bizottság tagjai lettek: **Dobanovacki** Pálné, **Pollák** Lajosné, **Borovnyák** Tódor főgimnáziumi igazgató és **Strelczyk** Dénes dr. ügyvéd.

Ugyanezen gyűlésen díszelőkké választották **Bustelika** Jean belga konzult, a villamos társaság vezérigazgatóját.

A klub a legközelebbi időben tanfolyamot szervez a francia nyelv tanulására, tagjai részére hetenként összejöveteleket tart. A beiratkozásra és minden egyéb tudnivalóra felvilágosítást ad dr. **Moravac** egészségügyi alezredes.

Franciaországban úgy politikai, mint irodalmi és művészi körökben nagy az érdeklődés az SHS. királyságban megalakuló francia klubok iránt. Különösen az kelt elismerést, hogy a francia klubokban és a francia nép iránti baráti érzésben az SHS. királyság lakosai nemzetiségű és faji különbség nélkül egyesülnek. A franciák érdeklődésük és támogatásuk jeleit hirlapokat és gazdag könyvtárakat küldenek a szuboticiai francia klubnak.

izgalommal várták tehát a döntést az 6 ügyekben is, amely előreláthatóan nem lehetett kedvezőtlenebb, mert már volt réző precedens. Most aztán váratlan fordulat történt. A katonai parancsnokság visszautasította valamennyi hadköteles kérvényét azzal az indoklással, hogy az utolsó évfolyam, amelyre beszámitják a

a régi szolgálatot, az 1899-iki volt, azok a háború idjén másfélszáz teljesítette: katonai szolgálatot.

A döntés szerint az 1900. évi születésűeknek a háború alatt teljesített szolgálatát nem veszik figyelembe, mert azok nem töltötték be a rendes, előírások egy évet, hanem csupán kilenc hónapot szolgáltak.

A görög király elmenekült

A száműzött András herceg utban Brindisi felé — Menekült görög miniszterek Skopljeban — Csak Anglia hívta vissza képviselőjét Athénből

A legújabb bécsi jelentés szerint a **Wiener Mitagszeitung** azt a felvilágosítást közli, hogy **György görög király elmenekült Athénből.**

A király már néhány napja nem érezte magát biztonságban és menekülni akart, ami azonban eddig nem sikerült neki, mert szigorúan őrizték palotájában. Mikor a forradalmi kormány a király lemondását nem fogadta el és őriztetni megszorgította, György király végleg elhatározta a menekülést, ami úgy sikerült, hogy csak neki, hogy azt alaposan előkészítették. A király meneküléséről részletes jelentések még nincsenek és a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

A **Corriera della Sera** kiküldött tudósítója most érkezett vissza Athénből. Tapasztalatait nagy cikkben írja meg, amely szerint **Athén teljesen kihalt város.** A lapok a legszigorúbb cenzura alatt állanak és a miniszterek kivézésének híréhez semmiféle kommentárt nem adhattak. Athénben különben nem titok, hogy

a volt minisztereket **Venezos** kivánságra itélték halálra.

Londonból jelentik: Az angol külügyi államtitkárságon a görög követ bejelentette, hogy Anglián kívüli egyetlen nagyhatalom sem hívta vissza athéni követét. Az angol külügyi hivatal e bejelentés ellenére sem hajlandó változtatni a görög kormányval szemben való politikáján, sőt az angol tengerészeti minisztérium megfontolás tárgyává tette, hogy ne hívja-e vissza tengerészeti atyáit is Athénből.

Londoni jelentés szerint a száműzött András görög herceg és felesége egy angol cirkálón utban vannak Brindisi felé.

Skopljéból jelentik: Hétfőn a gyorsvonattal Skopljéba érkezett a Gumarisz-kormány néhány tagja és több görög táborkor. A velük együtt érkezett utasok azt beszélik, hogy a menekülő görög elkötelezők néhány napig valóságban éheztek. A görög miniszterek tovább utaznak Nyugat-európába.

Egy karrier története

A sentai szocialisták volt titkárat csalás és sikkasztás miatt becsúszott

A háború előtt sokat szerepelt Sentán egy **Kalmár Simon** nevű fiatal sentai zsidó ügyvédjelölt. Előbb lelkes függetlenségi volt, majd mikor nem elégítette ki a függetlenségiek radikálizmusa, felesapott szocialistának s mint szocialista, aki később a sentai szocialista pártszervezet titkára is lett, meglehetősen megzavarta a Tisza-parti város társadalmának nyugalmát. Különösen a papokat támadta sokszor és igen durván. A háború alatt elkerült Sentárról **Kalmár Simon** s Sentán lakó családjá és ismerősét akkor hallották megint róla, amikor Magyarországban megbukott a kommün, s megkezdtek a munkások és munkásintézmények üldözését. **Kalmár Simon** ekkor már dr. **Kalmár Simon Ernő** néven szerepelt, s mint a munkás fegyveres szövetkezet kinevezett kormánybiztosá mindent megtejt, hogy ezt az intézményt kivége a munkások kezéből. A volt papfő szocialista titkárból ébredő lett, állandó cikkirója a kurzus lapoknak, üldözötte hajdani elvtársainak.

Most **Kalmár Simon** karrierje újabb változásáról jön hír. **Kalmár Simon** család és sikkasztás miatt tartóztatott. Egy szegény pesti cipész csapatot be Senta hírhedt szűlőtte. Szedlár Ede budapesti cipész-mesternek van egy cipőfalvódó tulajmánya. **Kalmár** azt hazudta a tulajmánya. Szedlár Edének, hogy 6 millió, szesznyári igazgató, rávette Szedlárt, hogy áruuljanak a tulajmánya értékesítése céljából s felvette a tulajmánya amerikai toronytál által lenyeltet 250.000 koronát, s 75 dollárt, amit elköltött. A szegény szuszter megtette ellene a feljelentést, mire a budapesti rendőrség tartóztatotta.

Kalmár Simon változott karrierjében a börtön nem az utolsó lépcső.

fook. Aki ismeri a volt sentai szocialista párttitkár alkalmazkodási képességét, biztosra veszi, hogy ez a kis fogházepítőd nem hat ki súlyosan **Kalmár Simon Ernő** jövődi karrierjére.

Átalakítják a szuboticiai színház-termet

A királyi udvar 30.000 dináros szubvenciójának felhasználása

A szuboticiai színháztermet már megkapta az első szubvenciót, a királyi udvar által kiutalt 30.000 dinárt. Ezt az összeget a színház elsősorban a legfontosabb és legkevesebb nélkülözhető beruházásokra fordítja. A legnagyobb bajok ugyanis a színház jelenlegi elhelyezése körül vannak, mivel a színházteremnek sem a jelenlegi nézőtér, sem pedig a színpada nem felel meg távolról sem a követelményeknek.

Ezért a színháztermet a városi tanács hozzájárulásával, amennyire csak lehetséges, tetszetősebbé kívánja tenni a színháztermet és kibővíti a színpadot. A terembe nyíló alkalmatosságokat befalazzák, díszhelyet létesítenek a nézőtérben, valamint a színház emeleti folyosóján nappali pénztár részére helyiséget építenek. A színpadot, másfél méterrel elmozdítják és négy méternyire kiszélesítik, úgy hogy az eddig bányzó színpadnál is lelet létesíteni a színpad fölött.

Atheizmus a terem bejáratát is a mostani meg nem felelő helyről a jelenlegi színházbejárához, amelyen belül lesz elhelyezve a közönség részére a ruhatár is feltölt helyesében. Mindezek az átalakítási munkálatok már rövidesen meg is kezdődnek és hamarosan el fognak kezdeni, úgy hogy a színház az eddigi állapotból radikálisan megújul majd a legnagyobb színpadon a január elsejéről kezdve kiegészített társulatjal.

Nem sikerült

Novisád városának a drágaság ellen megindított mozgalmára

— **Novisádi tudósítónktól** —

Novisád város közgyűlése két hónappal ezelőtt elhatározta, hogy érdekes mozgalmat indít a drágaság ellen és ezért a tisztviselőket és munkások részére közös könyvhát állít fel, azok kivül hatóságok mérszárzókat rendez be és bizottságot küld ki a drágaság leküzdésére irányuló akció vezetésére. A bizottság neki is látott feladatának és megkezdte az elemelések árának maximalását. Ez ellen a mérszárók és hentesek panasszal fordultak a helyi ügyminisztériumhoz. Most érkezett le a helyi ügyminiszter döntése, amely jelentéscélepre hívja fel a város vezetőit, hogy milyen címen és joggal rendelték el az árak maximalását? A helyi ügyminiszter egyidejűleg megtiltotta a maximalási eljárás folytatását és az eddig történt intézkedéseket is megsemmisítette.

Ilyen körülmények között a drágaság ellen indított akció sikertelennek ígérkezik annál is inkább, mert a tervekbevet közös könyvhát sem alakulhat meg. A város tudniillik a közös könyvhát felállításának céljaira különböző városi adókat állapított meg. Az erre vonatkozó felszeresítés két hónap óta a pénzügyminiszter előtt fekszik, de a jóváhagyás még mindig nem érkezett meg, sőt valószínű, hogy a miniszteri jóváhagyást nem is sikerül kieszközölni.

A drágaság leküzdésére irányuló mozgalmat most már csupán az a két hatósági mérszárók szolgálnak, amelyben a napi árak 2-3 dinárral olcsóbban árusítják a húst. Nyilvánvaló, hogy a város akcióival fiaslót valloit, a szociális érzékről tanuskodó közgyűlést határozatot a gyakorlatban nem lehetett keresztülvinni.

Sajtószabadság — gránáttal

Sarajevóban bombamerényylet követtek el egy hervát lap ellen

A Vajdaság és Horvátország után most Bosznában következett el a sajtószabadság kézigránátos ellenségei merényletet egy újság ellen.

Mint Sarajevóból jelentik, vasárnap este 11 órakor a **Hrvatska Sloga** című lap nyomdája alatti pincében bomba robbant föl. A nyomdaépület a város centrumában, a színház közelében fekszik. A rendőrség azonnal kordont vont az épület körül és eltávolította az összegyűlt néptömeget, mert újabb robbanástól tartottak.

A rendőrség által azonnal megindított nyomozás nem vezetett semmiféle eredményre. Csak annyit tudtak megállapítani, hogy a merénylő 10 óra körül lopódzott be a nyomdába, melynek kapuja allandóan nyitva állott és így nem kellett feltűnést egy idegen személy megjelenése. A pincében letört a lakatját és el is vitte magával a merénylő. A bombát a pince közepén helyezte el és rövid időre állította be. Tíz órasakor a pinceajtót ismét becsukta. Semmiféle áruló nyomor nem hagyott maga után, csak néhány vasalkatrest találtak a robbant bombából, amelyekből azonban semmire sem lehet következtetni.

A robbanás nem okozott nagyobb károkat, csak a pincében felhalmozott újságpapír egy része volt használhatatlanná.

Tovább kell szolgálniok

az 1900 évi születésű katonaköteleseknek

Megtörtént a döntés a bevonult önkéntesek ügyében

— **A Bácsmegyei Népítő tudósítójától** —

A nem szláv hadköteles katonai szolgálata ügyében sok félreértést okozott az a körülmény, hogy a katonai szolgálat alól való mentesítést kérés beadványait nem tömegesen, hanem egyenként intézték el eddig egyes katonai hatóságok. Csak nemrégiben foglalkoztunk azzal az esettel, hogy az egyik bánsági katonai hatóság egy 1900 évfolyambeli nem szláv hadköteles ügyében azt a döntést hozta, hogy az illető hadköteles, mert annak idején az osztrák-magyar hadseregben a tisztvizsgát sikerrel letette és a tisztjelölti rangot elnyerte, nem tartozik rendes katonai szolgálatot teljesíteni az SHS. hadseregben és csupán az előírt fegyvergyakorlatok idején kell bevonulnia, régi rangjának elismarése mellett. Ez a kedvező döntést tehát elengedte a kérvényezőnek az önkéntesi időt és egyáltalán intézkedett, hogy a katonai szolgálatból azonnal elbocsátassák.

Az 1900. évfolyambeli katonakötelesek, akik már legnagyobb részét bevonultak és mint rang nélküli közlegények szolgálnak az egyes csapattesteknél, érhető

A feketisci hangok

A Vas Geregben, meg a Jókai renyek hangulata elevenedik meg, a mikor olvassuk a híradást, hogy a feketisci református hívők milyen áhítatos örömmel várták és fogadták a kis református templom részére megérkezett új hangokat.

A feketisci református templomból is elvitték a hangokat. A református egyházkezségek azonban, amely vallásos érzés és a nyelvhez, kultúrájához való ragaszkodás tekintetében első helyen áll, összegyűjtötte az új hang beszerzéséhez szükséges pénzt. Egy feketisci református hívő magára vállalta, hogy a mintegy 70.000 korona vámot egymaga fizeti meg, noha nem tartozik a leggazdagabb emberek közé.

December 2-ikán érkeztek meg Budapestről különböző vámhivatali kalamitások után a feketisci állomásra a hangok. Hosszu kocsisorral mentek ki a feketisciek az állomásra a hangok elé. A felekezeti béko szimbolizálását a másik három felekezet templomában megkondultak a meglévő hangok, amikor a feketisci reformátusok új hangra játszottak a kőszégre érkeztek. A templom-téren összegyűlt a falu apraja-nagya várni a hangokat. Mikor odaértek a három hanggal szótárenkeltek közszóntötték őket, majd Agoston Sándor felkész beszédet tartott s aztán elénekelték a CV-ik szórt, melyet Dávid király a frigyáda hazahozatalára szerzett.

A feketisci hangok egyelőre a templom előtt közszémlére vannak kitéve. A legnagyobb hang 625, a középső 354, a legkisebb 74 kg-os. A hangok felszélése még karácsony előtt megtörténik.

— **Január elsején új bélyegeket hoznak forgalomba.** Beogradból jelentik: A postügyi miniszter a jövő évi január hó elsejével új levélbélyegeket bocsát ki. Ugyancsak január elsején kerülnek forgalomba a pénzügyminiszter által kibocsátandó új okmánybélyegeik is.

— **A magyar indennitás.** Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter benyújtotta az indennitásról szóló törvényjavaslatot, mellyel hat havi költségvetés nélküli pénzügyi kormányzásra kér fölhatalmazást.

— **Municipiógyárak épülnek Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Hivatalos közlés szerint a belügyminisztérium a nemzetvédelmi, kereskedelmi és pénzügyminisztériummal egyetértőleg új robbanóanyag gyár létesítését engedélyezte. Ezenkívül még más municipiógyárak is létesülnek Csehszlovákiában, amelyek a kisantant többi államait is el akarják látni municipióval.

— **Történettudósok Sentán.** Sentáról jelentik: Hétfőn délelőtt Sentára érkezett Sztanojevic Sztanoje, beogradi egyetemi tanár, történettudós és Ivics Alexa dr. a szubotici jogakadémia tudós történelmi tanára, hogy egy történelmi művekhez adatokat keressenek. A léct professzor kedden átkutatta Vuics József nagy könyvtárát.

— **Az olasz trónörökös nagykoru lett.** Rómából jelentik: A külügyminisztériumot a Chigi-palotába helyezték át, mert eddigi helyiségét átengedték az olasz trónörökös számára. Az olasz trónörökös ugyanis nagykoru lett és most külön udvartartást rendeztek be részére.

— **Árverés vevők nélkül.** Novisadról jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy a város tulajdonát képező autót eladja. Ma tartották meg az árverést Jellemző a nagy pénzzükére, hogy egyetlen vevő sem jelentkezett és az autó a város nyakán maradt.

— **Ünnepély a sentai gyermekmenhelyen.** Sentáról jelentik: Hétfőn délelőtt a sentai gyermekmenhelyen háziünnepséget rendeztek, a melyen megjelent Petrovics Branko dr. polgármester is. A megjelent nagyszámú közönség gyönyörködött a gyermekek előadásában.

— **Newyork állam főügyésze — magyar ember.** Newyorkból jelentik: Schermann Károlyt a magyar származásu büntető ügyvédet Newyork állam főügyészévé választották meg.

— **A cionisták győztek a sentai zsidó hitközségi választásokon.** Sentáról jelentik: A sentai zsidóhitközségben vasárnap tartották meg a képviselőtestületi választásokat. A választások eredménye most lett ismeretes, e szerint mind a 36 képviselőtestületi tag a cionisták jelöltjei közül került ki. A képviselőtestület most fogja megválasztani az előhírószágot.

— **Kemal pasa felfegyverzi a bolgár komitácikat.** Szófiából jelentik: Protogerov bolgár tábornok Alexandrov Todossal, a macedóniai komitácik vezérével együtt 15.000 macedóniai komitácissal elfoglalta és megszállta Csützandzil bolgár várost és környékét. A macedon komitácik jól fel vannak fegyverezve, ágyúkkal is rendelkeznek. A fegyvereket állítólag Kemal pasától kapták Csützandzil és Szófia közti minden összeköttetés megszűnik.

— **Fát kapnak a sentai tanítók.** Sentáról jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy a sentai tanítókat és tanítónőket el fogja látni ingyen tájékoztatással. Minden tanerő két-két líát kap a várostól.

— **Budapesti operaénekesek hangversenye Somborban.** Megírtuk, hogy Székely Ilona és Kálnán Oszkár a pesti operaház tagjai engedélyt kaptak, hogy a Vajdaságban hangversenyeket tartsanak. A vajdasági hangversenyek közül eddig csak a somberi hangverseny végleges tennusa van megállapítva. Somborban december 14-én lesz a hangverseny a Slobodaszkó nagytermében. A két kiváló énekes másorán Mozart, Wagner, Tschajkovszki, Puccini műveiből új operaszüzetek, Strauss, Gretchaninov, Rachmaninov legszobb dalai szerepelnek. A zongora kíséretet Kósa György zongoraművész látja el, aki Rachmaninov, Chopin, Liszt, Grieg, Bartók szerzeményeit is elő fogja adni.

— **A sentai építkezések.** Sentáról jelentik: A gazdasági tanács kedden ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a december 11-iki közgyűlés után nyomban hozzátáznak az építkezésekhez. Előszörban a laktanyák építik fel, azután a tisztviselőlakásokat, végül a kórházakat.

— **Stambuli rózsája bemutatója.** A szubotici színtársulat szerden este A) 7. bérletben mutatja be Strindberg drámáját. Az utyá"-t, a már ismeretelű kitaláló szereposztásban. Csütörtökön a "Kostana" kerül színe Toda Arsenovics és Dimirije Gincinsek, a beogradi nemzeti színház művészeinek vendégfellépésével, pénteken délután a *Tatárjárás*-adja, este pedig *Fal Leó* nagyiskoperettjeinek, a *Stambuli rózsája*-nak lesz a bemutatója. A kitünő operette nagy kedveléssel készül az operett-ugyált.

— **Eljegyzés.** Töröki Margit urleányt eljegyezte Futó János Bajmonon. (Mindenképpen értesítés helyett.)

— **A volt jegyző bünei.** Novisadról jelentik: Az államugyesség intézkedéseire letartóztatott *Ermeric* volt temerini községi jegyzőit, akik az adókvítés körül tapasztalt visszaélések elkövetésével vádolnak. Ermericet bszállították a novisadi törvényszék fogházába.

— **Olaszország és Oroszország kereskedelmi szerződést kötnek.** Párisi jelentés szerint *Mussolini* s *Kraszin* közel egy óra hosszán tárgyaltak egymással francia nyelven, mert Kraszin nem beszél olaszul. Hir szerint megállapodás történt közük, hogy Olaszország állandó diplomáciái képviselőit küld Moszkvába és hogy egy vegyes olasz-orosz bizottságot neveznek, amely előkészíti az olasz-orosz kereskedelmi szerződés tervezetét.

— **Közrekerült látóvajok.** Becske-rekről jelentik: *Givacski* Velimir bocsári jegyző hétfőn egy óttagu cigánytársaságot fogott el. A cigányok, akik Magyarországról szöttek fel, már hetek óta garázdálkodtak a környéken és rendszeres lovkással foglalkoztak. Legutóbb *Sztojkov* Nikola bocsári gazdánál próbáltak szerencsét, itt azonban rendőrökre kerültek.

— **A novisadi kémkedési pü.** Novisadról jelentik: A vizsgálóbíró most kezdte a Szubotican letartóztatott és államellenes kémkedéssel vádolt *Vrataries* Alfréd, *Kovics* B. Rákis Margit és *Vujkovic* Szkolasztika kihallgatását. Az eljárás az állam védelméről szóló törvény 85. §-a alapján folytatják ellenük. Hir szerint a vádnyag nem túlságosan terhelő rájuk nézve és ezért valószínű, hogy már a legközelebb szabadlábra helyezik valamennyiket. Az eljárást azért tovább folytatják majd és a törvényszéki tárgyalás megtörténésig rendőri őrizet alá helyezik őket.

— **A halott tíka.** Novisadról jelentik: Nagy feltűnést keltett néhány hónappal ezelőt a torontalmegyei Omolicea községben egy rejtélyes bűneset, amelynek *Sztojkov* Bóka ottani gazdálkodó volt az áldozata. *Sztojkov* egy reggel a kutban összevagdaltva, holtan találták. A nyom fogadóttára *Zsvianovic* Peróra és annak feleségére irányult, akiket akkor letartóztattak. A panaszvált törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette őket. Az ügyész felebbezésre foltlyta a novisadi ítéletábla ma tárgyalta ezt a bűnügyet és helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét. Az ítélet jogerős.

— **A színház tervei.** A szubotici színtársulat gazdag és nívós repertoárt állított össze a közeli hetekre. Előkészületben van *Molnár* Ferenc *Ördög*-ének bemutatója, valamint színe kerül *Knobloch* "Faun"-ja, az operettek közül pedig *Olfenbach* klasszikus szépségű *Szép Heléna*-ja és *Andrau* bájos operettje, a "*Baba*" van másorán. Egy operát is előad a színtársulat, amely már készült *Mascagni* "Cavalleria Rusticana" című operájának bemutatójára, amely *Bolles* "Királyi tavasz" című darabjával kerül együtt színe. Január elsőjéftől kezdve kiegészül a színtársulat, az utjonnan szerződötetett höszteremes *Gyoreyevics*, az új naiva *Grules* Kissazon és ezenkívül új drámai énekesnője is lesz a színháznak. Többször fog vendégképpen fellépni a zagrabi színházról *Verecsagin* Alexander, aki különösen az orosz tárgyú klasszikus darabot fogja rendezni, a beogradi színházról pedig *Isajlovics* rendező, aki a *Trilby*ben Sveigáli szerepét valamint *Schiller* "Haramiák" című drámájának főszerepét is el fogja játszani.

— **A szubotici urilányok Mikulás-estéje.** Kedd este a Bárány-szálló nagytermében tartották meg nagy érdeklődés mellett a szubotici urilányok jó sikerűt Mikulás-estélyüket a szegénysorsu gyermekek felsegélyezésére. *Schlesinger* Maca művészi készséggel adta elő *Gyomai* Imre melce és szivhez szóló prólogját a Mikulásról. *Ivanica*, a szerb színház énekesnője szlav dalokat adott elő kiváló művészettel, Dr. Nagy Ödön szellemes konferálása után *Szenes* Bélának a *Negyven éves lány* című ötletes darabát adták igen tehetségesen és ügyesen *Deák* Iga, *Sudnai* Böske és Márta, *Fried* László és *Fischl* Pál, *Simonyi* Böske, a szubotici műkedvelő gárda egyik leghatásosabb tagja nagy arányú népdalokat énekel kedvesen. Az Ördög táncban igen bájosak és ügyesek voltak *Schmidt* Emma, *Koncsak* Böske, *Püncsics* Böske, *Dörller* Piri, *Strasser* Magda és *Grün* Böskeik. *Singer* Béla dr. konferenszanak sokat nevettek. Sok tapsot kapott érdekes és feltétlen tevétséges alakításáért *Kosztolányi* Árpád dr., valamint *Fischer* Pál is, akik ötletesen adták elő párszereleket. Másor után reggelig tartó tánc következett. A Mikulás-estély nagy sikere, valamint a gondosan összfűzött programja *Zéher* Andorné fáradságot nem ismerő buzgalmat dicsérel.

— **Játékony adomány.** Reich Lajos szubotican kereskedő egy követeléséből kifolyólag 350 koronát juttatott kiadóhivatalunk utján a zsidó népkönyvtárnak.

— **Ho a világhíri fogaszta.** A fog-és szájpatológia a legidősibb szer. Kapott mandentit.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtermet egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a lemondottnál kivételben teljesíti. Fogászati laboratóriumában a technikai munkát fogorvosok részére is Alešur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt tanoka végzi. Rendel. c. 9-12 és d. u. 2-5 óráig Kralja Petra park 7. számú házban az *emelen* (volt Reichl-palota). Telefon 4-52.

HIREK

— **A beogradi cseh követ helyettese.** Kalina, beogradi csehszlovák követ távolléte idejére a cseh kormány a beogradi követség vezetésére Svagorali eddigi helyettes varsói követet rendelte ki.

— **Az új albán kormány.** Tirana-ból jelentik: A kormányzótanácsban megüresedett két helyre az albán nemzetgyűlés megválasztotta *Dzeralera Im* eddigi miniszterelnököt és *Dzsona Csobi* skutarli kereskedőt. Az új miniszterelnök *Ahmed bég Matski Zagoll*, eddigi belügyminiszter lett. Az új kormány többi tagjai az eddigi miniszterek maradtak.

— **A sentai közgyűlés.** Sentáról jelentik: A városi közgyűlést, mely eredetileg keddre volt összehívva, december 11-ikére halasztották el. A város költségvetését azonban sem a december 11-iki közgyűlés fogja tárgyalni, hanem egy későbbi, melyet külön e célra hívnak össze.

— **Nem jól tudta Cievarics.** Beogradból jelentik: Cievarics Dnevniki keddi számában azt írja, hogy Pasics és a király között a kormány lemondásának bejelentése alkalmával éles szóváltás folyt le. A külügyminisztérium sajtóosztálya esti kiadásában ezt a hírt a leghatározottabban megcáfolja.

— **Leszerel Oroszország.** Bécből jelentik: Az orosz kormány megtartotta Moszkvában a leszerelő konferenciát, a melyen kimondták, hogy az orosz kormány kész két éven belül a hadsereg jelenlegi létszámát egy negyedére redukálni, úgy, hogy a hadsereg 300.000 emberből állna. Ugyan ilyen arányban csökkentik a hadi tengerészet is. A hadsereget csak a határvédelemre használják fel.

— Munkánkülli segélyt a szultán-
nak. Londonból jelentik: Az angol
alsóház hétfői ülésén Kelloi őrügy
azt a kérdést intézte a kormányhoz,
hogyan gondoskodik-e a szultán ma-
lta ellátásának költségeiről, melyek
naponként száz fontot tesznek ki.
Válaszra-e ezeket a költségeket az
angol kormány — kérdezte az in-
terpelláló. Egy munkáspárti képviselő
közbeszólt ott:

— A szultán olyan elbánásba
kelet részesíteni, mint a többi munká-
spárti!

— Jones, munkáspárti képviselő a követ-
kezőket kiáltotta közbe:
— Adjanak neki heti 15 shillinget
és minden asszony után egy shillinget!

— Az angol alsóház taviai viharos
területisége! fogadták a közbeszó-
lást.

Biztos siker! December 1-én szerb-
horvát nyelvkurzus nyílt meg egy tanár
vezetésével. Két csoport lesz, az egyik
olajban egyetemes részére, akik egyáltalán
nem tudnak szerb-horvátul, a másik
olyanok részére, akik egy keveset tud-
nak. Előadás mindegyik a Kakas-iskola-
ban egy-egy óra mind a két csoport ré-
szére és pedig este 6—7-ig és 7—8-ig.
Személyenként csak 50 dinár fizetendő
tárunkért. Közéleti felvilágosítás kapu-
tató és beiratkozás eszközlője a **Bács-
megyei Napló** kiadói hivatalában.

— Új orvosi rendelő. Dr. Ceremov
György egyetemes orvosudvar megnyit-
tatta orvosi rendelőjét Novisadon, Kralja
Petra-ól. 8. sz. alatt. Rendel: 9—11. és
3—5-ig.

Gondalkodó emberek mondják, hogy az
élet, egészséges bőr elősegíti az egész-
séget és kevésbé érzékeny a meghűlé-
sselkel szemben. A helyes testápolásra
kiválóan alkalmasak Feller gyógyszerész
25 év óta használt és kedvelt, valódi
szépségápolóeszközei: Elsa a- és bőr-
védőkendők (két tégely csomagolással
és portával együtt 25 dinár). Elsa illom-
tisztapan (négy darab csomagolással és
portával együtt 25 dinár); legkeresőbb
Elsa fehérvíz 15 dinár; Elsa szájviz 12
dinár; Elsa hajszesz 20 dinár; Elsa li-
fiontej 6 dinár s a többi Elsa-készítmé-
nyek mind megfelelnek hivatásuknak.
Levélcím: Feller Jenő gyógyszerész,
Stubica-Donja, Centrale 185, Hrvatska.

(*) Női ipariskola. Értesítjük a nő
ipariskolába beiratkozott tanulókat,
hogy az előadás december 6-án d. u.
elő 3-kor kezdődik meg. Több oldali
érdeklődésre egyúttal azt is közöl-
jük, hogy a beiratkozás tovább fo-
ytik, beiratkozni lehet mindennap d.
e. 8—12 és d. u. 2—5-ig.

Női ipariskola igazgatósága.

KÖZGAZDASÁG

— Az országos terméseredmény.
Beogradból jelentik: A földművelés-
ügyi miniszterium most tette közzé
a végleges statisztikát az ország ga-
bonaterméséről. Eszerint az idén
11.495.181 mm. buza, 1.128.500 mm.
rozsa, 2.221.183 mm. árpa és 2.547.495
mm. zab termelt az országban.

— Enyhül a pénzühiány. A pénzühiány
enyhülésével egy vagyunk, mint az
olesósági hullámmal. Ha egy kirá-
kában megjelent a tábla, hogy va-
lami ölcsőbb lett, nyomban hallchi-
gáztunk, hogy itt az ölcsóségi hullám.
A pénzühiány enyhülését is inkább in-
vitáljuk, mint konstátáljuk. Azt
azonban meg lehet állapítani, hogy
az októberi és novemberi szinte ka-
tasztrofális arányokat öttött pénzü-
hiány nemcsak külföldön hanem az
SHS. királyságban is valamivel
csökkent. A bankokban van annyi
pénz, hogy a legszükségesebb ki-
tételéseket eszközölni lehessen a 36—
40%-os kamatok is alacsonyabbak
ma már 18—24%-ra lehet kölesőnt
kapni s a Narodna Banka is valami-
vel liberálisabb politikát követ. Ter-
mészetesen ezeket a jelenségeket
még nem lehet a pénzühiány enyhü-
lésének mondani. Addig, amíg a ban-
kokat ocsón tartják a kádócsónban a
bankok csak nem lesz többek, hogy e

hógos hitelényeket kielégítsék s
addig míg a pénzühiányminiszterium
attól tart, hogy ajánlott levelekben
esemépszik ki a dinárt és ez ellen
védekezik, ahelyett, hogy a drága-
ság fölöttén megnövekedett pénzü-
hiányosságát kielégítesse? gondos-
kodunk, lehetetlen a gazdasági élet
bajait orvosolni.

SPORT

— Boxmérkőzés Novisadon. Novi-
sadról jelentik: Az N. T. K. kedden
este rendezte első propaganda box-
mérkőzését a Sloboda szálloda
nagytermében, nagyszánu közönség
jelenlétében. Mintán ez volt a sze-
zonban az első mérkőzés, a mérkő-
zések megkezdése előtt három nyel-
ven felolvasták a szabályokat. Ez-
után következtek a mérkőzések.
Első szám volt a légsúly, amelyben
Wolff és Löffler mérköztek. A mér-
kőzés Wolff győzelmével végző-
dött. Utána a nehézsúlyúak mér-
köztek: Steindl és Sztakics. A köz-
delemben Steindl kifaciamította a kí-
nyját és a versenyt feladta. A köny-
vulsúlyúaknál Viznecker és Wolff
között Viznecker győzött. A közép-
súlyban, Albert és Mifodanovic kö-
zött, Albert meg nem engedett fo-
zásai miatt beszűntették a versenyt,
a nehéz súlyban Wolff győzött Til-
zer ellen.

Alamiasvati Igazgatóság Subotica
31709—922

Hirdetmény.

A Közlekedésügyi Miniszterium 3259-
1922. sz. rendelkezése további intézkedésé-
g a Subotica-ra és Novisadra érkező kocsirakományok kiadományok hivatalos át-
mérlegelését és számlálását beszűnteti-
tük.

Ez a rendelkezés 1922 december 5-én
lép életbe.
Alamiasvati Igazgatóság
Mih. Pavlovic osztályfőnök

Lówy Testvérek
divatáruháza Subotica, (Főter)

E héten
kezdődik a szencziót kelto ősóság
40—50%
árcsökkentés az idénnyról visszamaradt
ÁRUKBÓL.
Nagyszerű alkalom
karácsonyi ajándékok
beszerzésére.
Megtekintés vételendyszer nélkül.

Menyasszonyi és nyoszolófény-csok-
rot kész- és más alkalmi ajándékok leg-
jobbban beszerezhet Balog Lina virág-
üzletében Subotica, Bárány-szálloda
mellett. Allandó műkiállítás. Naponta
friss olasz virág.

Mindenki
ÚJ RUHÁT KAP
KARÁCSONYRA
ha őcska ruháját
ÁTFESTETI
SEPSI UTÓDA
JUHÁSZ PÉTER
festő és vegyélészítő műhelyben
Subotica, Sokolska ul. 3.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, december 5.
A mai üzésben élénk irányszag mellett,
változtalan árak mellett 146 vagyon áru
kelt el. Az árak a következők: Bácskal-
buza 397.50—402.50 dinár, Bánáti buza
397.50. Új tengeri 150. Száritott tengeri
275. Arpa 275.50. Zab 270. Liszt 0.48 575.
Pöze 557.50. Hatos 475. Korpa 162.50.
Beograd, december 5. Zárlat: London
328—334. Páris 505—501. Genf 1370—
1380. Szalonki 117—113. Mijano 357—
353. Prága 230—220. Berlin 1.00—0.95.
Bécs 0.125—0.115. Bukarest 50.75—48.75.
Budapest 3.30—3.20. Varsó 0.60—0.52.
Zagreb, december 5. Zárlat: Dollár
71—72. Bécs 0.011—0.0115. cBerlin 0.090—
0.10. Budapest 3.15—3.45. Prága 226.50—
229.50. Milánó 246.50—260. Zürich 1213—
1273.
Zürich, december 5. Zárlat: Berlin
00.65 (00.650), Holland 210.50 (210), New-
york 530 (530), London 24.04 (23.91), Mi-
lanó 26.65 (26.65), Prága 16.85 (16.99),
Budapest 0.23 (0.23), Zagreb 1.50 (1.55),
Bukarest 3.35 (3.39), Varsó 00.350
(00.350), Bécs 000.76, 009.76 (000.76,
000.76).
Budapest, december 5. A devizaköz-
pont jegyzései: Dinár 29.60, Holland 928
Lor 14.75, Font 105.50, Lira 114. Zagreb
7.40.

ROSSIJA FONCIÈRE
BIZTOSÍTÓ ÉS VIZONTNYIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
AZ SÚS ÁLLAM
KÖZMŰVEKORR NEMZETI INTÉZETE
Főigazgatóság: Subotica (Hitelbank palota)
Helyi képviselőket
ésintézkészítvelel-
ket a kalmazának.

„PHILATELIA”
BELYEGKÉPESKEDÉS SUBOTICA
SZÉCSÉ S.
Vessék használt lapok, levelek, fel-
tárolt belyegkek, csak teljes körűket kérek,
kivéve egyebet a 25 és 30 parát, valamint 1
állárok kivételével. Különleges árakon. Csak

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét
megnyitotta. Belgródyozati rendelő.
Férfi és női nemű betegségeket modern
gyógykezeléssel. Rendel: d. e. 8—11. és
d. u. 3—5-ig. Subotica, Caru Džšana-ül.
6. (Vass Ádámmal szemben) Telefon:
695.
Ertesítés. Dr. Herman Károly ren-
delőse belbetegek részére Rudics-u. 2.
Telefon 734. Rendelés d. e. 8—11. és
d. u. 2—5-ig. Modernül felszerelt röntgen-
laboratórium. Állgőzítők, főtűvelők,
therápia.

**Kátránylemez, aszfaltszigetelő-
lemez, fűzőnkátrány, carboli-
neum, facement, szurok, vaslak
eszalt, Bitumen**
Beograd Aszfalt és Kátrány-
vegytérmekek gyára
Beograd
Vuk-Karadziceva ul. 6.

Karácsonyi ajándékul eredeti művészi
képeket vegyen Balázs Árpádnál, a Bács-
megyei Napló illusztrátoránál, Szegedinkai
put 127. Műterem.

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék
az amerikai Singer-varrógép
családok részére, valamint ipari és gyári célokra
Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)
Raktáron van Singer varrótü Singer Singer Singer Singer Singer
Singer Singer Singer Singer Singer Singer Singer Singer Singer
Singer-varrógép Bourne & Co. New-York
Subotica, Strosmajerova ulica 7.
Képviselet: Sombor, Apatin, Odzscsi, Bezdán, Topola, Starakaniza,
Szente, Ada. Központi képviselőt az S. H. S. királyság részére: Zagreb,
Maruliceva ul. 5. Képviselet minden nagyobb helyen.

Építésztek és építők figyelmébe!
Villanyerőre berendezett aszfaltos talen.
Ar egész ország területére legelőnyösebb árban készítünk meg-
rendelések után, rajok szerint, enület, portál, üzletberendezé-
seket, parketlizást és burorokat legmodernebb hivitelben. —
Árjajánlatokat leggyorsabban eszközölök.
SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA.
BENE SUDAREVIC ULICA

NYILTTÉR.

Tudatom mindenkivel, hogy Biliczky Árpádnak senki semmit ne hitelezzen mert érte felelősséget nem vállalok.

Biliczky István.

Nyilatkozat.

A „Somborski Savremenik“ című Somborban megjelenő hetilap 17-ik számában „Kraszan Srbín“ cikkében személyemmel foglalkozik. A cikk tele van multatnet és jelenet érintő szemenszedett valótlanosságokkal és rosszakaratu régalmakkal.

Mindezekre egyelőre csak ez a válaszom, hogy nevezett lap szerkesztője ellen régalmazás miatt a büntető eljárást megindítottam. Sombor, 1922. XI. 22.

Plavsits Koszta.

SPATRÉ

minden mennyiségben hapható.

Menczel és Rittay

Subotica, Agina-ulica 2. szám.

Egy gabona és malom szakmában jártas, 6 évi gyakorlattal rendelkező, érettségizett,

külhivataltoknak állást keres.

Szíves meghívólevelet „SCHMOLKA“ hirdető irodájá Novisad, Futoški put 2. továbbít. 8335

Eladó gyökeres szőlőoltvány

Riparia Forbélis alapon ültözésre berendezett szőlőistómból dus gyökérzetel, olyan mint más kéteves, hiányok pótlására is kiválóan alkalmas. Mig a készlet tart, előjegyzéseket tavaszi szállításra már most elfogadok. 8559

Hegedüs Ferenc Mokrin

TÜZIFA

vaguntételben prompt szállításra kapható

SCHÖNBERGER F. NOVISAD

Bana Jelačića-ulica 12.

ELADÓ

dunamelletti városban jóforgalmu és szépen berendezett

fűszer és csemegeüzlet

családi ok miatt és azonnal átvehető lakással együtt. Leveleket „ARANYBANYA“ jelgére a kiadóba kérek. 8832

Viseljen sok előnye miatti

PALMA

FAGYAPOT-ot

készít és azonnal szállít

„GRADIVO“ kereskedelmi társaság Telefon 5—55. ZAGREB, Bogovičeva ulica 3.

ALEXA IGNACZ

épület- és műlakatos nagyműhelye Subotica Elvállal mindenféle épület, vasrácsokat, kapukat ablak- és vasajtókat, síracsokat, mindenféle mintás rajzok megvannak, kútkat jóállással, Autógon hegesztés oxigénnel, repedt a törött vastárgyak forrasztását vállaljuk is. Raktáron tart kész üstítházakat, vastüzhelyeket a legolcsóbb árak mellett.

Ztínjski trg 11. — Gyümölcsiacz.

Ki az, aki ma valamit kockáztat?

Tekintet nélkül arra, hogy a dinár újból esik, megmaradok elvemennt: Üzletem céjja a nagy forgalom, amiért is minden árumat ismételtelen leszállított árakon adom el; különösen a következő cikkekre van szerencsém a t. közönség figyelmét felhívni:

35 din.

téli kalap, férfi, félvelur, hihetetlen ár, mert csak a vám 15 din. darabonként. Alkalmas mindnkinnek, kereskedőknek és szövetkezeteknek 54—60 számig.

45 din.

téli kalap, férfi, félvelur, a legmodernebb fazon, nagy mennyiség most érkezett. Ez alkalom mindnkinnek, az összes kereskedőknek is. Nagyobb mennyiségű 54—60 számig.

55 din.

drapp férfikalap, nyulszőrből, valamint különféle színű és számu 52—56, melyeket eddig 140, 110 és 95 din.-ért adtam; fekete minden számban, valamint minden színben gyermekeknek 50—56. számig.

65 din.

loden kalap, négy színű szövés, finom bőr-betéttel, melyet eddig 110 és 95 din.-ért adtam. Alkalmi vétel mindnkinnek, kereskedőknek meg szövetkezeteknek is, nagy mennyiség 54—58 számig.

75 din.

színes és fekete kalapok, a legmodernebb fazon, divatszínekben, fekete szalaggal és csokorral beszegve.

85 din.

félvelur (plüss) kalap, parti-áru, mostanáig 180 din. volt az ára.

95-110 din.

kalapok, óriási választék, a legmodernebb divatszínű, valamint fekete és divat-fazonban.

145 din.

1 félvelur plüskalap szép fazonnal, 1 velur plüskalap, küllönfélék, 53—56.

195 din.

1 velur plüskalap, finom, fekete, 1 nemez „Ita“-kalap, beszegve.

220, 250 és 280 din.

a legfinomabb velur- és nemezkalapok.

Félcilinderek partiként 70 és 90 din.

95 din.

hosszuzáru női strapapipő párja, melyet eddig 145 din.-ért adtam, ugyszintén más minőségűek, eddig 180 most 130, eddig 220 most 150 és 250 helyett 195 din.

155 din.

férfi cipő, jó boxból és erős talpu mindenki előtt jó minőség híreben áll, mert eddig 175 és 195 din.-ért adtam 35—47 számig, ugyszintén más minőségűek, melyeket eddig 220 most 175, eddig 260 most 195 din.-ért adom.

Gyermek cipők feketék 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 számu 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110 dinár.

15-20 din.

téli sapka kámszával valamint finom és modern cipők 46, 50 stb. din.

8-10 din.

egy pár férfi harisnya, sűrű, meleg, valamint vékonyabb, is minden minőségben 8—dinártól kezdődőleg, selyemből 45 dinár.

15-20 din.

egy pár férfi harisnya nagyon meleg, szürkepuha, tartós.

Sálak selyemből, finom 90—, 100— és 110— dinár.

Zsebkendők 3-50 dinártól 18— dinárig selyemből.

Takarók, utipokróck nagy választékban 70— dinártól kezdve 250— dinárig selyemből.

Férfiruha egy pár 400—, 450— és 500 dinár szövetből.

Esernyők (botok) valamint minden férfiruházati cikk fejőtől talpig

Óriási választék: **Férfi nyakkendők** készek és magán-köttek, rövid és hosszú, selyemből kötött 5 din.-tól a legfinomabbig 45 din.

Koztyúk óriási választékban női, férfi és gyermek koztyúk, bélelték, vattozottak és kötötték, szürke, drapp, barna, pezsgőszín, fekete, fehér és minden más színben 10 din.-tól a legfinomabbig 45 din.

Női harisnyában óriási választék, kötött, selyemből és pamutból 10 din.-tól a legfinomabbig 55 din.

Férfi fehérenemű nagy választék ingekben, fehér és színes, gallérral és anélkül 45—60—80—95 stb. Alsonadrág 25—50—75 stb. din.

Téli fehérenemű nagy választék ingekben és alsónadrágokban 45—50—, 55—, 60— dinár stb.

Nadrágtartók óriási választékban 5— dinártól a legfinomabbig.

Harisnyatartók 5—, 10—, 12— és 15 dinár selyemből.

Milic Sveta Beograd Slavija Kr. Miliana br. 11. a legnagyobb kalapraktár.

dec. 4-től
dec. 6-ig
hétfőtől—
szerdájig

KOTZÓ

Egy magányos sir

drama 6 felvonásban

Főszerepben: Mla May, Albert Steinerlök és Conrad Veidt.

Liquerök

Cukorkák

Tearumok

Málnaszörp

Sütemények

Szaloncukorka

Teasütemények

Torták (rendelésre)

Zimányi különlegességek

a legjobb minőségben és legszebb kivitelben nagy választékban kaphatók

ZIMÁNYI

CUKRÁSZDÁBAN SUBOTICA

Jelašićeva ulica 8.

Telefon 266.

Tortarendelések kívánatra házhoz szállítanak!

Kalász Crém

készíti:

PINTÉR FERENC

SZENT JÓZSEF

gyógyszár a nagytemplom mellett. 6639

Tüzifa

bükk és tölgy nagy tételekben az román határállomás eladók felvilágosítással szolgálnak. 8821

Lazar Kühnberg

Bukarest

Románia, Pantarn No. 3

PORTLANDCEMENT

MÉSZ

TÉGLA

TETŐCSERÉP

TRAVEZÁK

BETONVAS

SZŐGÉK

STUKATURA

TETŐFEDŐLEMEZ

FACEMENT

ASBEST-FEDŐLEMEZ

ŠAMOTA-TÉGLÁK

ŠAMOTA-LISZT

WATPROOF. TEHTINA

„GRADIVO” kereskedelmi társaság

Bogovičeva ul. 3. ZAGREB Telefon 5—55.

Sürgőnycim: Gradivo

Nagy háztartási vezetésre alkalmas

erélyes, intelligens

hályvezetőnő

kereszteln, aki nagy városi háztartás vezetését vállalni tudja, és még egészen elcsóranjú konyha vezetéséhez is képes. Minden tud és szemügyre nézni! Fényképpel és fényképfelirattal. HALDROUR SZÁLLITÓEGYSÉG. Budapesti Szt. István-utca 22.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hírdetést. Egyekben felvisszárthatók. Apróhirdetés egy szó 3 K. vastagbetű és cívelei kétszeres mértékű. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvesszük Subotica és kiadókhatáron Alexander-ulica, 1. sz. ház és Schlägerer király-szoba a vasúti park mellett. Vidékre külsőmagyarországi hírdetéseket, különösen díj barokkat 50 din., országos díj 80 din., külföldi hírdetéseket 100 din. visszatérő útdíj nélkül. Adhatók az apróhirdetési díj feletti fizetők.

TOGLANÓZÁS

Joghallgatónb, perreket német, magyar, instrukcióit vállalni vagy megtelje állást keres. Cim a kiadói-vatában. 8808

Junge deutsche Dame mit deutscher Gymnasialmatura, spricht perfekt ungarisch, gut serbisch, französisch, spielt vorzüglich Klavier, erteilt deutschen Sprachunterricht, oder sucht Stelle als Haushälterin, oder in Bureau. Adresse in der Administration.

Könyvelőt vagy könyvelőnő keresünk azonnali beépésre. Kik német és szerb levelezők, lehetőségi kiküldi lakosok. Ajánlatot kérjük Olga-gözmalom, Vel.-Kilinda. 8793

VÉTEL-ELADÁS

ARANYAT, BRILLIANT, drágaköveket legmagasabb árban vesznek. Órákat és ékszereket legcseszernőben javítok és legcseszernőben árusítok. Predmann Dzsóz órák és ékszerező Subotica. Alexandrova ul. Alfamt. Székvisezőknek javításoknál 20 százaléki engedmény. 6066

Ekszerreit ingyen becsülöm és legmagasabb árban veszem. Ekszerekre felősszét közzétvelek. Páthly I. a Lombard-zálogház volt. becsűs. Ivan Antunović, 4. Harnann-palota, volt. Novák-ház, a vasútnál.

Egy jó becsű-bunda fáb-zsálkát vagy a nélkül eladó. Cim a kiadói-vatában.

Eladó nagyobb kvantum la-bukhasábra, 20—21. évi vágás, azonnali szállítással. vegyes parketyár-hulladék olcsó ár mellett kapható. Baas akreditív vagy garancia mellett kapható. Bővebbet Velj-zár Ačimović, Városi-ka-póváz. 8790

Perzsaszőnyeg 95x160-95x140 és 100x155 eladó, Balog Lina virágzár, 8846

HP benzínmotor morszolóval és egy benzines bordóval elkötözés miatt eladó. Bajmok, Stross-mayerova-ut. 27. 8848

ELADOK

billiárd asztalokat és az összes billiárd felszerelést, régi billiárdokat becserelek. Hordókat, de-nyonokat, balonokat — acetilénkészüléket, nagy függő petróleum lámpákat, márványasztalokat és egy fégszelekréngt.

Schmidt János Feketi.

ELADÓ

vagyis deszfatahulladék 150 K a-ként. Baiski ut. 36. 8751

Kézzel csomózott szmirna-szőnyegek intanyos árban eladó. Megtekinthető: Eisler Iszó ruhatele-tében. Barátok-temploma során. 8834

Egy szép tiszta hálószoba-utort olcsón eladó. Adám. Karadžičeva 15. 8828

Tűbbezer darab borthai-dons szőlővessző, két di-nárért darabja, eladó. Cim: Országos hitelbank, Hor-gos. 8825

Modern palisander-ebédő eladó. Pajo Kujundžić-(Wessellényi)-ulica 46. 8821

KÜLÖNFÉLE

Műfomépítést és gép-gyár, ezelőtt Sock Testve-rek Drezda szerelője, el-vállal minden magas és változatos malnok felsze-relését felelősség mellett, biztosíték ellenében. Cim a kiadói-vatában. 8871

Léti Honka személyazo-nossági igazolványa elve-szett. A megtalálót ké-rem, hogy az igazolványt vagy a rendőrségnek vagy a kiadói-vatában adja la.

Lakás, udvari szoba, kony-ha, speiz, butorral együtt azonnali átadó. Cim: VI. Majarska-ul. 39. 8829

Larutin-capsula közens-zékényi minisztériumtól engedélyezve. Venetikus betegségeknek jólmulla-tatlan. Minden külföldi szernél jobb. Kapható minden gyógyszárban. Készíti Mész Gyógyiszorára, főpo-sztával szemben. 8826

GUMNIBÉLYEGZŐT bár-milyen nyelven készít. Mo-lár József Subotica, Fran-kepuska-ul. 25. Megre-n-deléseket a Bácsmegyei Napló kiadói-vatába is tel-vesz.

Fegyverhaszn a legbizto-sabb szer kéz-és lábgye-r-jagának ellen. Kapható illés gyógyszárban, a 15. postával szemben. Köh-l-iz kimérve. 8826

Gyakorlott munkásokkal

felvessz

DANICA

cipőgyár

SUBOTICA.

Lifka

dec. 4-től
dec. 6-ig
hétfőtől—
szerdájig

Az ördögimádók

drama 6 felvonásban

Főszerepben: Carl de Vogt és Cléry Lotto

Jov. T. Janković & Comp.

nagykereskedése

Beograd, Zmaj od Noćaja 9/a.

Nagy mennyiségben érkezett:

Ful AIDA 8, 12 és 16 sz. fekete, fehér és színes. Ful PERLE ITALIA fekete 12/13 sz. Ful CONCA DORO fekete 12/13 sz. Ful PERLE MARIA fehér 16. sz. Ful ERISTOL 23 sz. paszmalban 0.900 kgr. sulyban 12/4, 12/5 és 12/6 vastagságban. Ful ERISTOL barna 12/5. Ful KOTOFONAL fényes, ALBA C. T. I. felt, minden színben. MERK-FUL-hímzőpamut fehér és színes C. T. I. 20, 25, 30. sz. KER teyul cerna 400 jardos 30—30 számban. KER alafel fekete és fehér 30. sz. CERMA fényes 500 jardos, kakt, 40 sz. CERNA mut 500 jardos, kakt 20, 36 és 40 sz.

ZSEBKENDŐK „BERNA” védjegyel. STANDARD védjegyel fekete NOHARISNYAK tucattja 120 dinár.

Szolid szabott árak. 8830

Postai szállítás utánvételei mellett.

EGY HÁZ

a beltéren, azonnali beköltözhető nagy lakással, nagy telekkel, ipar-vállalatnak vagy gazdálkodónak különösen alkalmas, olcsón eladó. Tudakozódni Weiss kefégyárban (Comen-telep) Telefon szám 188.

Üzemmérnök

aki németül, magyarul, csehül és horvátul beszél 2 évnyi általános gépépítészeti, vasöntési, építelakatosi és szerkezetépítési gyakorlatl

állást akar változtatni.

Lehetőleg önálló állásra reflektál. Szives ajánla-tokat „EVENTUELL SOFORT” címen az Inter-tekstum t. t.-hoz ZAGREB ilica 21. sz. ker. 8824

Ónálló

irodai munkaeerő

ki a német, szerb, vagy magyar szerb nyelvvel szóban és írásban bírja, keresetlik. Ugyanott egy energikus iktör és pálinka manipulans,

aki egyuttal, mint expéditor is működne, keresetlik

ECKSTEIN SIMON

tor- és pálinka kereskedő NOVISAD.

LJUBICA

CIPŐKRÉM

a legjobb a világon. — Gyártja:

H. SPIRIK,

FABRIK CHEMISCHER PRODUKTE APATIN 6.